

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАНУ
Кафедра садово-паркового господарства**

МАТЕРІАЛИ

**всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених**

ВИВЧЕННЯ І ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ БІОЦЕНОЗІВ УКРАЇНИ

20-23 квітня 2021 року

Біла Церква – 2021

Вивчення і збереження біорізноманіття біоценозів України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (Біла Церква, 20-23 квітня 2021 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2021. – 59 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук

Варченко О.М., д-р екон. наук

Новак В.П., д-р біол. наук

Димань Т.М., д-р с.-г. наук

Зубченко В.В., канд. екон. наук

Хахула В.С., канд. с.-г. наук

Марченко А.Б., д-р с.-г. наук

Бойко Н.С., канд. біол. наук.

Іщук Л.П., д-р біол. наук

Роговський С.В., канд. с.-г. наук

Масальський В.П., канд. біол. наук

Жихарєва К.В.

Струтинська Ю.В.

Колотницька А.В.

Відповідальні за випуск: **Олешко О.Г.,** канд. с.-г. наук,
Крупа Н.М., канд. біол. наук

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Вивчення і збереження біорізноманіття біоценозів України» (20-23 квітня 2021 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

СЕКЦІЯ: ВИВЧЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ РОСЛИН EX SITU ТА IN SITU

УДК 582.746.21(477.82)

ШЕПЕЛЮК М.О., канд. с.-г. наук

ЛУКАШЕВИЧ Е.Ю., студентка

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ БАРХАТА АМУРСЬКОГО (*PHELLODENDRON AMURENSE* RUPR.) В УМОВАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Тези зосереджені на вивченні росту та особливостей розмноження інтродуцента лісів України, бархата амурського. У роботі представлені результати дослідження експериментального визначення схожості насіння у природних та лабораторних умовах.

Ключові слова: бархат амурський, схожість насіння, скарифікація, стратифікація.

До складу лісових культур Західного Лісостепу України введено багато екзотичних порід, однією з яких є бархат амурський (*Phellodendron amurense* Rupr.) [1]. Це зимостійкий вид родини Рутових. Листопадне дерево, природний ареал його зростання Китай та Далекий Схід. Культурно вирощується повсюдно, в тому числі в міських парках, садах, алеях та інших рекреаційних зонах. На батьківщині доросле дерево сягає 26–29 метрів у висоту та 120 сантиметрів в діаметрі. Найкраще росте на дренованих суглинках, не виносить закислення ґрунтів, краще розвивається на слабо кислих (рН 6,5) [2].

На територію України бархат потрапив у 1861 р., зокрема у Тростянецький парк, що на Чернігівщині, згодом його почали висаджувати в парках Сумської, Полтавської, Київської та інших областей України [3; 4].

Для вивчення росту та особливостей розмноження бархату амурського проведено експериментальне визначення схожості насіння. Насіння даного інтродуцента взято з екземплярів, що зростають на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Сидоруків парк», що знаходиться в підпорядкуванні державного підприємства «Горохівське ЛМГ». Варто зазначити, що представлені дерева бархату амурського повністю натуралізувалися у насадженнях дендропарку.

Насіння було зібрано восени в період його повного дозрівання, після чого очищено від ягідної оболонки. Пророщування проводили у лабораторних та природних умовах.

Перед пророщуванням у лабораторних умовах було проведено стратифікацію насіння 3 методами: замочування у холодній та гарячій воді та механічне пошкодження оболонки (скарифікація).

Стратифіковане насіння на фільтрувальному папері помістили у термостат на 2 тижні, протягом яких температура у ньому стабільно підтримувалася в межах 24–25°C (рис. 1).

За результатами нашого дослідження, насіння яке було стратифіковане та пророщувалось у термостаті у всіх трьох варіантах має нульовий відсоток проростання. Зокрема, 92 % насіння з механічним пошкодженням вже на 8 день втратило схожість, тоді як на 14 день дослідження лише 8 % проросло.

Рис. 1. Підготовка насіння до проростання у лабораторних умовах

Отже, в цілому, ми отримали негативний результат пророщування насіння бархату амурського в лабораторних умовах. Який потребує подальшого дослідження.

Під час пророщування у природних умовах насіння не стратифікували і висіяли в контейнери з універсальним субстратом. Після цього залишили в умовах навколишнього середовища, періодично зволожуючи ґрунт. Таким чином насіння почало проростати вже на 23 день після висіву, а масові сходи зафіксовано на 36 день після посіву (24 червня 2020 року). В цілому, схожість насіння в природних умовах становила 86 % (рис. 2).

Рис. 2. Сіянци бархату амурського вирощені в природних умовах

Отже, *Phellodendron amurense* Rupr. відзначається хорошою схожістю насіння в природних умовах Волинської області. Даний метод може забезпечити ефективне вирощування сіянців інтродуцента для використання їх в лісових культурах та на об'єктах садово-паркового господарства.

Список літератури

1. Юрків З. М., Дебринок Ю. М. Бархат амурський як високопродуктивна порода в лісових культурах Розточчя та Опілля. Науковий вісник, НЛТУ України, м. Львів, 2008, вип. 18.7. С. 118–123.
2. Бархат амурський: гость из доисторических времен [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ecoplant-pitomnik.ru/news/barhat_amurskij/
3. Гурский В. В. Амурський бархат и его выращивание в лесах Украинской ССР. М.: Гослесбумиздат, 1950. 44 с.
4. Логгинов Б. И., Гордиенко М. И. Опыт выращивания культур бархата амурського. М.: Лесн. пром-сть, 1976. 152 с.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: ВИВЧЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ РОСЛИН EX SITU ТА IN SITU

ШЕПЕЛЮК М.О., ЛУКАШЕВИЧ Е.Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ БАРХАТА АМУРСЬКОГО (<i>PHELLODENDRON AMURENSE</i> RUPR.) В УМОВАХ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	3
КОФАНОВ О.Є., ЧЕПЕЛЬ А.Є., ФЕСЕНКО П.О. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА Й БІОРІЗНОМАНІТТЯ.....	5
СИДОРЕНКО С.Г. УПРАВЛІННЯ ПОШКОДЖЕНИМИ ПОЖЕЖАМИ ЛІСАМИ	7
ХРОМУЛЯК О.І., ЯЩУК І.В., ВИСОЦЬКА Н.Ю. ДОСВІД ВИРОЩУВАННЯ СІЯНЦІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН.....	10
ЯЩУК І.В., ХРОМУЛЯК О.І., ВИСОЦЬКА Н.Ю. ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ СІЯНЦІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ	12
РОГОВСЬКИЙ С.В., ВАСИЛЬЄВ Д.О., КОЦЮБА М.В. ПІДСУМКИ ЛАНДШАФТНОЇ ТАКСАЦІЇ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ДЕНДРОФЛОРИ УРОЧИЩА «БАБИН ЯР».....	14

СЕКЦІЯ: ІНТРОДУКЦІЯ, АКЛІМАТИЗАЦІЯ І СЕЛЕКЦІЯ РОСЛИН

ГОЛУБ В.О., ГОЛУБ С.М. ОЦІНКА БІОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИДІВ РОДУ <i>CATALPA SCOP.</i> , ІНТРОДУКОВАНИХ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	17
КОРКУЛЕНКО А.М. РОЗМНОЖЕННЯ ВИДІВ РОДУ <i>HYDRANREA L.</i> З ДЕРЕВ'ЯНИМИ ЖИВЦЯМИ.....	20
КОСЕНКО Н.П. КУМАЧ І ЛЕГІНЬ – ВИСОКОПРОДУКТИВНІ СОРТИ ТОМАТА ПРОМИСЛОВОГО ТИПУ.....	22
КОСЕНКО Н.П., БОНДАРЕНКО К.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ГІБРИДІВ СПАРЖІ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.....	24
ЛОЗІНСЬКА Т.П., ЯЦЕНКО В.М. ІНТРОДУКЦІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЛІСИСТОСТІ ТА МЕТОД ПОКРАЩЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ І ЗБІЛЬШЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ.....	26
СТРУТИНСЬКА Ю.В. ІСТОРІЯ, ПОХОДЖЕННЯ ТА ДОСЛІДНИКИ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВ РОДУ <i>PRUNUS SERRULATA L.</i>	28
ШЛОНЧАК Г.А. ПОСТІЙНА ЛІСОНАСІНА БАЗА МОДРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ НА КИЇВЩИНІ.....	30

СЕКЦІЯ: ЗЕЛЕНЕ БУДІВНИЦТВО ТА ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН

ПОЛЩУК В.В., БРОВДІ А.А. ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТЕБЛОВОГО АПАРАТУ СОРТІВ ТРОЯНД ГРУПИ ФЛОРІБУНДА ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ У ДЕКОРАТИВНОМУ САДІВНИЦТВІ.....	33
--	----

ДЕНИСОВА Г.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ НАСАДЖЕНЬ ПАЛАЦОВО-ПАРКОВИХ КОМПЛЕКСІВ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗБАГАЧЕННЯ РОСЛИННОГО РІЗНОМАНІТТЯ.....	35
ДЕРЕВ'ЯНКО Н.П., КЛИМЕНКО А.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ СХОЖОСТІ НАСІННЯ ЦИННІЇ КАКТУСОВИДНОЇ ЗА ВПЛИВУ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН	38
ЖИХАРЕВА К.В., РОГОВСЬКИЙ С.В. ПАРКЛЕТ, ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛАШТУВАННЯ ВУЛИЦІ.....	40
КОБЕЦЬ О.В., МЕЛЬНИКОВА І.О. ПРОЄКТ БЛАГОУСТРОЮ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИБУДИНКОВОЇ ТЕРИТОРІЇ ЗА АДРЕСОЮ ВУЛ. НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ, 42, м. ЗАПОРІЖЖЯ.....	43
РОГОВСЬКИЙ Д.С., ГАРАХ Ю.О. ПРИНЦИПИ СУЧАСНОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ І БЛАГОУСТРОЮ ДАЧНИХ ДІЛЯНОК.....	46
РОГОВСЬКИЙ С.В., КОРСАНЮК М.В. ВИКОРИСТАННЯ В ОЗЕЛЕНЕННІ БЛОЦЕРКІВЩИНИ ЩЕПЛЕНИХ ШТАМБОВИХ ФОРМ ДЕРЕВ.....	49
КРУПА Н.М., ГОЛУБ В.О., СЕННИК О.М. ПРОЄКТ БЛАГОУСТРОЮ ТА ОЗЕЛЕНЕННЯ ГОРИНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ КРЕМЕНЕЦЬКОГО РАЙОНУ	51
РОГОВСЬКИЙ С.В., СЕМЕНЮК Д.В. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОЗЕЛЕНЕННІ ПРИСАДИБНИХ ДІЛЯНОК.....	54
СЕКЦІЯ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ БОТАНІЧНИХ САДІВ І ДЕНДРОПАРКІВ	
БОНДАРЕВА Л.М., ЧУМАК П.Я., ЗАЙЧЕНКО Є.М. КОНТРОЛЬ ЧИСЕЛЬНОСТІ <i>CYDALIMA PERSPECTALIS</i> (LEPIDOPTERA: CRAMBIDAE) ЗА ВИКОРИСТАННЯ ФІТОКОМПЛЕСОНІВ У БОТАНІЧНОМУ САДУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА А.В. ФОМІНА.....	56